

**ÇAĞDAŞ HUKUKÇULAR  
DERNEĞİ**

**4. OLAĞAN GENEL KURULU**

**ÇALIŞMA RAPORU**

**1980  
ANKARA**

Av. Sekibe CELENK  
Av. H. CELENK  
APL 101

5.00

ÇAĞ MATBAASI, ANKARA - 1980

Tel : 24 28 49



## **GÜNDEM :**

- 1 — Açılış**
- 2 — Başkanlık Divanının seçimi,**
- 3 — Genel Başkanın açış konuşması,**
- 4 — Çalışma Raporunun okunması,**
- 5 — Rapor üzerine görüşmeler,**
- 6 — Yönetim Kurulunun aklanması,**
- 7 — Seçimler,**
- 8 — Dilekler ve temenniler.**

## **YÖNETİM KURULU**

|                         |          |                       |
|-------------------------|----------|-----------------------|
| <b>İbrahim Açıan</b>    | <b>:</b> | <b>Genel Başkan</b>   |
| <b>İbrahim Tezcan</b>   | <b>:</b> | <b>Genel Sekreter</b> |
| <b>Tuğrul Çakın</b>     | <b>:</b> | <b>Genel Sayman</b>   |
| <b>Niyazi Ağırnaslı</b> | <b>:</b> | <b>Üye</b>            |
| <b>Zeki Tavşancıl</b>   | <b>:</b> | <b>Üye</b>            |
| <b>Mehdi Bektaş</b>     | <b>:</b> | <b>Üye</b>            |
| <b>Çetin Güner</b>      | <b>:</b> | <b>Üye</b>            |

## **ONUR KURULU**

**Muzaffer Ataman**  
**Naci Duran**  
**M. Asım Hışıl**

## **DENETLEME KURULU**

**Hatice Sarı**  
**Osman Uşşaklı**  
**Süha Özen**



## GİRİŞ

Yönetime seçildiğimiz günden 4. Olağan Genel Kurula kadar uzanan süreçte, Dernek Tüzüğünde belirtilen amaçları gerçekleştirmek doğrultusunda, Hukukun üstünlüğünü ve 1961 Anayasasının gerçek özünü savunmayı, İnsan Hakları Evrensel Bildirisi ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ile evrenselleşen İnsan Haklarına ve Özgürlüklerine sınıksız sarılmayı ilke edinmişizdir. Yaptıklarımızın ve yapamadıklarımızın asıl nedenlerini gözler önüne koyabilmek için, ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik-sosyal yapıya dillerden düşmeyen demokrasimizin durumuna, demokratik hak ve özgürlüklerin konumuna bakmak gerekmektedir.

Gizli ve açık işsiz sayısının 10 milyona yaklaştığı, paranın değerinin düşürülmesinin günlük olay haline geldiği, dış borçların her geçen gün daha da arttığı, yoklukların ve kuyrukların olağan sayıldığı hayatın her alanında dışa bağımlılığın pekiştirildiği, faşist terör ve katliamların devlet terörüyle iç içe geçtiği bir yıl 1979.

Yine 1979 lar, tüm anti-faşist, ilerici, demokrat ve devrimci güçlerin mücadele kararlılıklarının yükseldiği, emekçi kitlelerin kendilerine reva görülen yoksulluk, işsizlik, pahalılık, baskı ve zulümler karşısında sessiz kalmadığı, faşist teröre boyun eğmediği ve emekçi kitlelerin yer aldıkları mücadeleden bilinç, deney atılacaklık, birlik ve örgütlenme konularında önemli ve tarihsel kazanımlar elde ettikleri bir yıl.

1970 li yıllar hemen herkes tarafından "tarihimizin en bunalımlı dönemi" olarak tanımlanan bir dönem. Bu bunalım üzerine çeşitli görüş ve çıkış yolları önerilmekte. Bugün gündemde olan çıkış yolu, IMF ve TÜSİAD'ın önerdiği ve hükümet programında ifadesini bulan "ekonomik önlemler paketi" Ekonomik Önlemler Paketinin özü, liberal bir kalkınma stratejisi önermesidir. Bu yeni kalkınma stratejisi ise, siyasal düzeyde anti-demokratik uygulamaları zorunlu kılmaktadır. Dolayısı ile ekonomik önlemler paketi bir yandan ekonomik düzeyde liberalleşmeyi, öte yandan ise siyasal düzeyde "anti-demokratikleşmeyi" içermekte ve açık faşizme geçişin koşullarını yaratmaktadır. 1979'da da iktidarlar, yaşanan ağır bunalımı hafifle-

tebilmek için IMF ve öteki emperyalist kuruluşların direktifleri doğrultusunda çeşitli önlemler almışlardı. Bunalımın bütün yükünü geniş emekçi kitlelerin sırtına yükleyen bu önlemlere karşı oluşan toplumsal muhalefet bir yıl boyunca zora ve baskıya dayanarak bastırılmak istenmişti. Bu dönemde faşistler azgınca saldırılar düzenlerken halkın ve devrimcilerin ellerini kollarını bağlamayı, faşizme karşı mücadele yerine umutlarını CHP hükümetine bağlamayı tercih edenler, faşistlerin yaratmaya çalıştığı provakasyon ortamını gerekçe göstererek "bir provakasyon fetişizmi" yaratmakta, o günkü koşullarda eylemsizliğin en akıllı, en geçerli ve en ilerici eylem olduğunu öğütlemekte idiler. Faşistlerin hükümetin tüm uygulamalarına olanca güçleriyle ve tüm olanaklarıyla karşı çıktığı, mevcut hükümetin ise bu direnme karşısında uzlaştığı, kaypak bir tutum takındığı koşullarda, eylemsizliği savunmak intihar olurdu. Devrimciler, kendilerinin tecridine, faşist saldırıların daha da artmasına neden olacak bir eylemsizlik içine giremezlerdi. Tam tersine, faşistlerin hükümete karşı muhalefetlerini, emekçi yığınlara sanki "düzene karşı muhalefet" ediyorlarmış gibi sahte bir görüntü altında sunmalarına yani faşist demogojinin etkinlik kazanmasına fırsat vermemek için, devrimciler her zamankinden daha sıkı bir şekilde toplumsal muhalefetin en ön saflarında yer almaya çalıştılar. Baskı yasalarının gündeme geldiği günlerde faşizme ve emperyalizme karşı "demokratik platform" oluşturmak sorununa yeniden hız verildi. Demokratik kitle örgütlerinin faşizme karşı mücadelenin bir kısım görevlerini yerine götürmek üzere güçbirliği yapmaları ve bu doğrultudaki bir platformda toplanmaları olumlu bir gelişmeydi. Ancak böyle bir platformun faşizme karşı mücadeleyi doğru bir perspektifle değerlendirerek geniş kitle katılımını sağlamada önemli ve ciddi işler başarabilmesi için, daha önceki Demokratik Kitle Örgütleri Eylem Birliği platformundan daha ileride bir niteliğe sahip olması gerekiyordu. Aksi halde yapılacak iş, birkaç ortak açıklama ve birkaç kitlesele gösteriden öteye gidemezdi ve gidemedi de. Ayrıca platform nicel çoğunluğa ulaşmasına karşılık nitel bir güce erişemezdi. Eylemde birlik hayata geçirilmedi, bir yığın sorun konuşulmasına karşın etkili eylemler gerçekleştirilemedi. Giderek çeşitli görüş ve düşüncelerin etkin olduğu örgütler kendi aralarında ortak dayanışma yolunu seçtiler. Bütün bunlar, ekonomik-demokratik ve meslekî örgütlerde bu örgütlere yön verecek güçte doğru önderliğin olmadığını göstermiştir. Ayrıca burada şunu da belirtmek isteriz ki, demokratik kitle örgütlerine yön vermeye çalışan yapıların da, bu birlikteliği sağlamak, faşizme ve emperyalizme karşı ortak tavır geliştirmek konusunda yeterli çabayı gösterdikleri söylenemez. Eğer bu birliktelik



sağlanabilseydi, demokratik kitle örgütleri platformunun son derece üretken, kalıcı ve etkili eylemler geliştirecek bir yapıya kavuşması mümkün olabilirdi.

1971 in baskı koşulları altında, 27 Mayıs Anayasasının halkımıza tanıdığı temel hak ve özgürlüklerin değiştirilmiş ve geriletilmiş olması dahi bugün yeterli görülmemekte. Hakim sınıflar ittifakı bunalımların derinleştiği, çıkmaza girdiği ve sömürü ve Soygun düzenlerine karşı halk muhalefetine geniş boyut kazandığı günümüzde, olayların nedeni olarak yine anayasal hak ve özgürlükleri görüyor. Temel hak ve özgürlüklerin bütünüyle yok edilmesine, faşizmin kurumsallaştırılarak yasal bir devlet düzeni biçimine getirilmesine, devlet terörünün egemen kılınmasına çalışılmaktadır. 12 Mart şartlarında, gelişen olaylar karşısında bir Avrupa gazetesi, bu durumu şu cümle ile özetliyor "Terörden bu kadar çok şikâyet edip, terörü bu denli yoğun uygulayan başka bir devlet yoktur" Türkiye'nin içinde bulunduğu sorunların kaynağı, demokratik hak ve özgürlükler değildir. Anarşi ve terörün demokratik kitle örgütlerinden, işsizlik ve pahalılığın, ekonomik bunalımın işçi ve emekçilerden kaynaklandığını söylemek yalan ve demogojidir.

Bu şartlar altında getirilmek istenen baskı yasaları - ki bunlar kısaca Dernekler Kanunundaki değişiklik, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunundaki değişiklik, Polis Vazife ve Selâhiyetleri Kanunundaki değişiklik, sürekli sıkı yönetimi sağlayacak Olağanüstü Hal Yasası ve son olarak Başkanlık Sistemini getirecek Anayasa değişiklikleri - konusunu ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik, sosyal ve siyasal olaylardan soyutlayarak salt hukuksal bir olay olarak ele almak ve bu çerçevede tartışmak yanlıştır. Bu baskı yasaları, ülkedeki ekonomik ve siyasî krizin yaratıcısı, dışa bağımlı hakim sınıflar ittifakı çıkarlarının, emekçi halkın, ilericilerin ve yurtseverlerin muhalefetine susturarak güvence altına alma düşüncesinin doğal bir sonucudur. Çünkü, bunalımın hafifletilebilmesi için alınan önlemlerin geçici de olsa yararlı olabilmesi, kuşkusuz toplumun bu önlemlere karşı duyarsız ve sessiz kalmasına bağlıdır. Baskı uygulamaları ve yasa tasarıları bu amaçla gündeme getirilmektedir. Gelişen halk muhalefeti karşısında egemen güçlerin emekçi halka sus payı verecek güçleri ve tahammülleri olmadığından, mevcut sömürü ve soygun düzenlerinin devamı için baskı ve terör yönetimini esas, nisbî hak ve özgürlükleri talî tutmaktadır. Baskı yasalarının çıkarılması, sömürü ve soygun düzenini temelden sarsmaya başlayan halk muhalefetine ezmek ve kârlarına yeni kârlar katabilecekleri bir ortamı yaratmak isteğine yöneliktir.

Var olan ekonomik bunalımın bir çözümlemesi, her geçen gün kurumsallaşan faşist terör ve katliâmaların, getirilmek istenen baskı yasalarının üzerlerine kapatılmak istenen örtüyü kısmen de olsa arahiyeacaktır.

Bugün Türkiye'de yaşanmakta olan ekonomik bunalımın belirgin iki özelliği vardır. Bunlardan birincisi, ekonomik bunalımın Türkiye'nin yapısından kaynaklanması yani yapısal olmasıdır. Emperyalizme bağımlı ve yukarıdan aşağıya bir süreç izleyerek gelişen çarpık kapitalizm özellikle II. Emperyalist Paylaşım Savaşı sonrasında, kendine özgü bir sermaye birikim süreci oluşturmuştur. Bu birikim süreci ithal ikamesine dayalı ve iç pazara dönük bir sanayileşme stratejisi tarafından belirlenmiştir. Bu strateji, emperyalizme olan yapısal bağımlılık nedeniyle yapısal bir dengesizlik içindedir.

Yaşanmakta olan ekonomik bunalımın ikinci özelliği ise sürekli olmasıdır. Bu da emperyalizme bağımlılığın doğal bir sonucudur. Dünya ekonomisindeki dalgalanmalara bağlı olarak, ülkemizdeki bunalım, belirli dönemlere had safhalara ulaşmaktadır. Bu konuda en güncel örnek dünya petrol bunalımıdır.

Kısaca özetlenirse; 1979 yılında yaşanan ekonomik bunalım, emperyalizme bağımlı kapitalistleşme sürecinin yapısal bir sonucudur. Bu anlamda bunalım sınıflar üstü ve salt ekonomik değil, tersine ekonomik-politik düzeyde sınıfsal nitelikli bir bunalımdır. Enflasyon, işsizlik ve döviz darboğazı gibi göstergelerde somutlanan bunalım içinde bir yandan sermayenin kârları ve rantları artarken diğer yandan da emekçi kesimlerin ücret ve maaşları gerçek anlamda gerilemektedir. Bağımlı kapitalistleşme süreci, iç pazara yönelik ve ithal ikamesine dayalı bir sanayileşme çizgisi izlemiştir. Bu süreç içinde oluşan tekelci yapı, önemli bir döviz darboğazı sonucu ihracat ve dış pazar sorunu ile karşı karşıyadır. Bu soruna çözüm olarak önerilen ihracata yönelme, ekonomide ücretlerin baskı altına alınmasını, yerli ve yabancı sermayenin teşvikini ve üretim ölçeğinin büyütülerek tekelci yapının, tekel dışı birimler aleyhine yükseltilmesini gerekli kılar. IMF önerileri doğrultusunda, ekonominin liberalleşmesi ve emperyalizme bağımlılığın uyumlu bir biçimde artması, aslında bunalımın çözümsüzlüğünü de birlikte getirmektedir. Böyle durumlarda egemen güçler, sınıfsal çıkarlarını korumak, sömürü ve soygun düzenini sürdürmek için işçi ve emekçi kitleleri susturacak, örgütlülüğünü dağıtarak güçsüzleştirecek, ekonomik-demokratik istemlerini baskı altına alacak araçları geliştirirler. Bu araçlardan birisi kitlelere terör uygulamaktır. Yıllardan beri yaşanan faşist kat-



liâm ve saldırılar emekçi yığınların, demokratik güçlerin muhalefeti bastıramamıştır. O halde daha etkin araçlar gerekmektedir. İşte, düşünce ve anlatım özgürlüğünü, örgütlenme hakkını, toplantı ve gösteri yürüyüşleri ile somutlanan kötü yönetimi protesto hakkını ortadan kaldıran, polise sınırsız yetkiler tanıyarak kişisel temel hak ve özgürlükleri yok eden, siyasal iktidara bağımlı mahkemeler kurulmasını sağlayan bu anti-demokratik yasalar demeti egemen güçlerin gündeme getirdikleri yeni araçlardır. Bu yasalarla, anarşi ve terörün önlenemeyeceğini, tasarıları hazırlayanlar da biliyorlar. Çünkü terörün amacı zaten demokratik hak ve özgürlüklerin kısıtlanacağı bir ortam yaratarak, halk kitlelerini hareketsiz ve suskun bırakmaktır. Bu yasa tasarıları da sonuçları açısından aynı amaca yöneliktir. Bu yasalarla hedef alınan, faşist teröre karşı mücadele veren örgütlü demokratik ve politik güçlerdir. Emekçi kitleler, faşist terörün, alınan ve alınacak önlemlere karşı oluşacak muhalefeti bastırmada bir araç olarak kullanılmasından yılmamışlar ve mücadelelerinden asla ödün vermemişlerdir. Halkın, hak ve özgürlüklerine sahip çıkması ve bunalımın yükünü çekmek istemediğini açıklamaları egemenlerin işine gelmemiştir. Türkiye emekçi halkı, devrimci, yurtsever ve demokratları üzerinde geçmişte estirilen Devlet terörü günümüzde de estirilerek, ekonomik-demokratik ve sınıfsal mücadele engellenmeye çalışılmaktadır.

Düşünce, örgütlenme ve demokratik eylem özgürlüğü olmadan, barış ve huzurun sağlanamayacağı, açık faşizm tehlikesinin güncelliğini koruyacağını, yaşadığımız koşullar bir kez daha doğrulamıştır.

Anti-demokratik baskı ve uygulamalara karşı direnmek günümüzün ve geleceğin önemli ve acil sorunu olmuştur.

Egemen sınıfların sömürü, soygun düzenlerini sürdürebilmek amacıyla halkımıza dayattıkları tercihlerini, açık faşist yönetim biçimini kabul etmiyen, buna direnen halkımız ve onun bir parçası olan çağdaş hukukçuları önümüzdeki yıllarda daha zor günler beklemektedir. Önümüzdeki günlerin mücadelesinin daha sıcak, daha keskin olacağı açıktır. Bu anlamda her yurtsevere, ilericiye, devrimciye görevler düşmektedir. Ve bizler bugüne kadar olduğu gibi, bundan sonra da bu görevleri en iyi şekilde yapmaya çalışacağız.

## ÇAĞDAŞ HUKUKÇULAR DERNEĞİNİN DURUMU :

Yukarıda da belirtmeye çalıştığımız gibi, açık faşizme geçmenin koşullarının yaratıldığı, demokratik hak ve özgürlüklerin kısıtlandığı, gençlik örgütlerinin, memur örgütlerinin, teknik eleman örgütlerinin, POL-DER, TÖB-DER, TÜTED, TUS-DER'in kısacası, halkın düzene karşı muhalefetini örgütleyen, çalışanların ekonomik-demokratik talepleri doğrultusunda mücadele yürüten örgütlerin kapatıldığı bu ortamdan amaçlanmak istenen; ilericilerin, devrimcilerin; emekçi halkla, çalışanlarla örgütleri aracılığı ile kurdukları ilişkileri kopararak, bir yandan halkın düzene karşı tepkisinin yönlendirilmesi olanağı ellerinden alınmakta ve faşist terör karşısında savunmasız bırakılmakta, diğer yandan da ilericiler, devrimciler kitle desteğinden yoksun bırakılarak, son hesaplaşmanın kendileri için en elverişli koşullarını yaratmak istemektedirler.

Bu durum, bir yandan ülkemizde demokratik kitle örgütleri döneminin hızla kapanmaya başladığı ve bu örgütlerin içinde bulunan unsurların yeni yapılar içinde örgütlenmeleri zorunluluğunu gündeme getirirken, diğer yandan örgütlenme özgürlüğünü ortadan kaldıran girişimlere karşı ve uzun mücadelelerle kazanılmış olan demokratik mevzilerin terkedilmemesi zorunluluğunu da gündeme getirmektedir. İşte Çağdaş Hukukçular Derneği bu nedenle yaşatılmak zorundadır. Bu tespitlerden hareketle bütün olumsuzluklara ve baskılara karşı Derneğimizin çalışmalarına canlılık getirmek amacıyla şubelerimize bir çok defa, çeşitli konularda görüşler, öneriler iletilmiştir. Bölgelerindeki sıkıyönetim uygulamaları, hukuk yardımı konusundaki çalışmaları, Baro seçimlerine ilişkin çalışmaları, Barolar Birliği delegeleriyle ilişki kurulması, 1 Mayıs'ta DİSK tarafından İstanbul'da yapılacak toplantıya katılacakların bildirilmesi, Derneğin mali durumuna ilişkin vb. konularda yazdığımız yazılara, ANKARA dışındaki şubelerimizden KONYA ve İZMİR şubeleri dışında hiçbir olumlu yanıt alma olanağımız olmamıştır. Bazı şubelerimize gönderdiğimiz çeşitli yazılara bugüne kadar hiç cevap alınamamış, yapılan bütün girişimlere rağmen şubelerin çalışmalarını sürdürüp sürdürmedikleri tesbit edilememiştir. Şube olmayan bazı illerde üyemiz avukat arkadaşlara, o illerdeki diğer üye arkadaşların da isimleri belirtilerek şube kurmaları konusunda başvuruda bulunulmuş ve cevap alınamamıştır. Yayın organımızın bölgelerinde ne kadar satılabileceğini bildirmeleri istenmiş ve o sayıda dergi ödemeli olarak şube başkanlığına gönderilmiş fakat bir çok şube bu yayınları almamış ve iade edilmiştir.



Belirtmeye çalıştığımız bütün bu durumlardan sonra Derneğimizin ANKARA - İZMİR ve KONYA dışındaki şubelerinin çalışamaz durumda olduğunu görmekteyiz. Bu Genel Kurulun önündeki en önemli sorunun ise bu tıkanıklığı ve açmazı çözmek olduğu görüşündeyiz. Şubelerin çalışmalarının bir süre bu düzeyde kalmasında önemli bir etken de; CHP ağırlıklı hükümetin yönetiminde olduğu dönemde ve kendisine bağlanan umutların en üst düzeyde olduğu bir zamanda, hemen hemen bütün demokratik kitle örgütlerinin tabanlarını oluşturan üyelerin bekleyiş, umut ve bunların beraberinde getirdiği isteksizlik ve tepkisizlik olmuştur.

### **ŞUBE ÇALIŞMALARIMIZ :**

Yönetim Kurulumuz yukarıda da belirttiğimiz gibi çalışamaz durumda bulunduğu şubelerimizin dernek amaçları doğrultusunda çalışmalarına işlerlik kazandırmak yönündeki çabalara öncelik vermiştir. Çalışma dönemimiz içerisinde, Derneğimizin Trabzon ve Muğla Şubeleri kurulmuş, Adana Şubesinin yeniden örgütlenmesi ve Elazığ'da Şube kurulması konusunda çalışmalar yapılmış, Şubenin gerekli çalışmayı gösteremediğini ve bu nedenle şubenin kapatıldığını bildiren Denizli ve Kırıkkale Şubelerimizin yeniden çalışmalarına olanak sağlamak için üyelerle ilişkiler kurulmaya çalışılmış ise de genel isteksizlik karşısında bir sonuç alınamamıştır.

Sivas ve Malatya'da şube kurmak için başvuran arkadaşlara yetki belgesi gönderilmiş, ancak bütün yazışmalara rağmen şubeyi kurup kurmadıkları anlaşılamamıştır.

### **DERNEK BİNASI :**

Derneğimiz kuruluşundan bu yana çalışmalarını rahatlıkla sürdürebileceği, üyelerinin gelip gidebileceği bir yere sahip olamamanın sıkıntısını çekmiştir. Bu durum çalışmaları olumsuz yönde etkileyen en önemli nedenlerden biri olmuştur. Yönetim Kurulumuz bütün mali olanaksızlara rağmen dernek çalışmalarının yürütülebileceği bir yer tutmak konusunda karar almış ve Karanfil Sokak 14/10 adresinde 3 oda 1 salondan oluşan bir daireyi 7500,— TL kirayla Dernek Genel Merkezi ve Ankara şubesi çalışmalarının yürütülmesi için kiralamıştır. Dernek Merkezi olanaklar ölçüsünde tefriş edilmiş, sürekli açık kalması bir çalışan tutularak temin edilmiş ve üyelerimizin faydalanmasına hazır hale getirilmiştir.

Ancak, günümüz koşullarında ucuz sayılabilecek bir kirayla tutulan dernek binamız, derneğin mali olanaksızlıkları yüzünden, üyelerin ve şubelerin gerekli malî desteği çeşitli defalar başvurmamıza rağmen sağlamamış olmaları nedeniyle, kısa zamanda kirasını ödeyemez duruma düşmüştür. Bu güne kadar az sayıda üyemizin ve Ankara Şubesinin olağanüstü fedakârlıklarıyla kira bedeli ödenebilmiştir.

Bu nedenle, Genel Kurulun ve seçilecek Yönetim Kurulunun genel olarak derneğin mali sorunlarına ve özel olarak ta kira sorununa çözüm bulması gündemindeki en önemli konu olacaktır.

Bu konu çözüme ulaştırılamadığı müddetçe çalışmalardan verimli sonuç alınması ve dernekle üyeleri arasındaki iletişimin sağlanması mümkün olamayacaktır.

### **YAYIN SORUNU :**

Bildiğiniz gibi Yönetim Kurulumuz yayın hayatını aksiyarak sürdüren, içerik yönünden tatmin edici olmaktan çok uzak olan yayın organımız «Çağımızda Hukuk ve Toplum» dergisini sadece güncel olayları değil, burjuva hukukunun uygulanış biçiminde aksamları değil, sosyalist hukuk anlayışını ve düşünce tarzını okurlara iletmek ve bu konularda tartışma platformu yaratmak amacıyla yeniden çıkarmaya karar verdi. Ayrıca derginin bu amaca ulaşabilmesinin ön koşulu da bütün üyelerin yazı yazarak, araştırma, çeviri yaparak ve ilginç kararlar göndererek dergiyi desteklemesi olarak belirlendi.

Yönetim Kurulumuz bu ilkelerin hayata geçirilmesi konusunda çeşitli arkadaşlardan yazı istedi, çeviri istedi, karar istedi ancak bir iki arkadaş dışında üyelerin ve yazarların isteksiz oldukları belirlendi. İlk sayıdan sonra istenilen boyutlarda ve istenilen amaca hizmet edebilecek bir derginin çıkartılamayacağı anlaşıldı. Hemen hemen aynı kişilerin ve çoğu zaman aynı konularda yazdıkları yazılar ve sadece dernek çalışmalarının ve yapılan basın açıklamalarının, Başkan ve Yönetim Kurulunun girişimlerinin yayınlandığı bir dergi çıkartmak durumuyla karşı karşıya gelindi. İçeriği belirttiğimiz gibi olacak ve her sayısı 15-20 bine malolacak olan bir derginin yukarı da belirttiğimiz gibi, mali olanaksızlığın had safhada olduğu derneğimiz için lüks olacağı sonucuna varıldı ve derginin çıkartılmasına ara verildi.



SEKA'dan tahsisli kağıt alınarak derginin masrafsız olarak çıkartılmasının yolları denendi ve kağıt tahsisi yapılmayacağını bildirilmesi üzerine bu girişimimiz de sonuçsuz kaldı.

### **HUKUK ALANINDAKİ ÇALIŞMALARIMIZ :**

Ecevit Hükümeti ile başlayan, Demirel Hükümeti ile sürdürülen ve demokratik hak ve özgürlüklerin tümünü ortadan kaldıracak maddeler taşıyan, emekçi halkın örgütlenmesini önliyerek, düzene karşı hoşnutsuzluğunu belirtmesini engellemeyi amaçlayan faşist saldırılar karşısında halkı savunmasız bırakan ve kitlelerde yılmılık yaratarak faşist terörün etkinlik kazanması sonucunu doğuracak olan ve halka önlemler paketi idiye sunulan, terörün kaynağını faşist örgütlerde ve onların arkasındaki siyasi yapıda arayacağı yerde, hak ve özgürlükleri kısıtlamada bulan, bu nedenle de kamu oyuna terörün kaynağı konusunda yanlış hedefler göstererek onu yanıltan ve son tahlilde terör bahanesi ile hakim sınıflar ittifakının çıkarlarını garanti altına almayı amaçlıyan yasa tasarılarına ÇAĞDAŞ HUKUKÇULAR DERNEĞİ — Yasalar ve tasarılar konusunda görüşünü kamu oyuna ileterek ,basına açıklamalar yaparak, hazırladığı çalışmaları gerekli yerlere ileterek tasarılar konusunda halkı aydınlatma ve uyarma görevini yerine getirmeye çalışmıştır. Bununla da yetinmeyerek «Yasa Tasarıları ve Özgürlükler» konulu bir açık oturum düzenlenmiş, siyasi parti temsilcileri ve yazarlar açık oturuma çağırılmıştır. Çağdaş Sahnede düzenlenen açık oturum büyük ilgi görmüş ve yüzlerce kişi açık oturuma katılmıştır. Ancak burada bir noktayı belirtmeden geçemeyeceğiz, gerekli duyurular yapılmış olmasına rağmen solunu dolduranlar arasında derneğimiz üyesi 3-5 kişi dışında kimseye raslanmaması üzücü ve düşündürücü olmuştur. Temel Hak ve Özgürlükleri kısıtlayan yasa tasarıları ve yasalar «Buhran ve Savaş Hali Yasa Tasarısı» ile Anayasa değişikliği istekleri ile yeni bir boyut kazanmış ve gerçek istegin ne olduğunu, bu tasarılarla neyin amaçlandığı daha belirgin olarak ortaya çıkmıştır.

Sıkıyönetimi, sıkıyönetim adını kulalanmadan sürekli kılacak olan, uygulamayı TBMM denetimi dışında bırakarak kısmi buhran halinin ilanını ve kaldırılmasını TBMM iradesi dışında Bakanlar Kuruluna veren, uygulamaya ilişkin tüm yetkileri Genel Kurmay Başkanında toplıyan, yani son zamanlarda çok tartışılan Güney Amerika modeli ve Pinochet örneği bir yönetimin yasal dayanağını oluşturacak olan «Buhran ve Savaş Hali Yasa Tasarısına» Der-

neğimiz derhal gerekli tepkiyi göstermiş ve görüşlerini kamu oyuna açıklamıştır. Ayrıca 1803 Sayılı Af Yasasını nınfaz Yasasıyla birlikte uygulanmasıyla ilgili çıkan ve salıverilen hükümlülerin tutuklanması isteğini içeren, kamuoyuna adli skandal olarak iletilen tartışmaya, derneğimiz derhal müdahale etmiş, bu konuda detaylı inceleme yaparak, uygulamanın doğru olduğunu gerçekleriyle birlikte ilgili yerlere ulaştırmış, bu konuda uygulamanın yoğunlaştığı Niğde'ye gidilerek ilgililerle görüşmeler yapılmıştır.

### **SIKIYÖNETİM UYGULAMALARI :**

Bilindiği gibi Yönetim Kurulumuzun çalışmaya başlamasından kısa bir süre sonra faşistlerce düzenlenen ve uygulamaya konulan Maraş Katliamı sonrasında, Sıkıyöneti milan edilmiştir. Sıkıyönetim yasaklamaları derneğimizin çalışmalarını olumsuz yönde etkilemiştir.

Öncelikle Mamak Askeri Tutukevinde, insanlık düşmanı faşist canilerle, ilericilerin, yurtseverlerin, devrimcilerin aynı koşullarda kalmaları biçiminde uygulamaya karşı çıkmış, bu konu da Sıkıyönetim Komutanı ve Adli Müşavirliklerle görüşmeler yapılmış, uygulama konusunda kamuoyuna açıklamalarda bulunulmuştur. Toplumun her kesiminde huzursuzluk yaratan bu uygulama, birleşik tepkiler sonucu kaldırılmıştır.

Sıkıyönetim Mahkemelerini, Mamak Askeri Cezaevinin tel örgüleri arasına taşıyan uygulamanın ise, Anayasanın 132-135. maddelerine aykırı olduğu ve savunma hakkını ve mahkemelerin bağımsızlığını, aleniyetini ortadan kaldırdığını belirterek, bu uygulamaya son verilmesi istenmiştir. Bu konudaki görüşlerimiz çok sayıda üyenin imzaladığı basın bildirisiyle kamu oyuna duyurulmuş, Ankara Barosuna Türkiye Barolar Birliğine başvurularak uygulamalara karşı çıkmaları istenmiş ve bütün bu çabalardan sonuç alınamayınca, tüm üyelerimizin katıldığı, duruşmaları bir hafta boykot etmek eylemi gerçekleştirilmiştir. Hatay Sıkıyönetim Komutan Yardımcılığının, İskenderun Savcılığına, tutuklanan kişilerin serbest bırakıldıkları taktirde yeniden suç işlediklerini belirterek, bu nedenle bu kişilerin kefaletle de olsa tahliye edilmelerine ilişkin yazıları, ilgili kuruluşlara iletilmiş, ayrıca İç İşleri Bakanlığının her duruşmadan sonra mahkemelerin davaların durumları hakkında Bakanlığa bilgi vermeleri biçimindeki, savcılar, mahkemeleri baskı altına almaya yönelik girişimlere gerekli tepki gösterilmiş durum ilgili Hu-



kuk Kuruluşlarına ve basına iletilerek kamuoyunun uygulamadan haberdar olması sağlanmak istenmiştir .

Anayasa'ya açıkça aykırı olduğu görüşünde olduğumuz, Ağır cezalı bir suçtan dolayı hakkında tutuklama kararı bulunan veya hükümlü olan kişileri nteslim olmamaları durumunda vurulmalarına ilişkin yasaya ve bu yasaya dayanılarak girişilen uygulamaya karşı çıkılmış ve bu uygulamaya muhatap olacağı ilan edilmiş kişilerin vekaletnamesi bulunarak işlemin iptali için Danıştaya dava açmak ve bu davada Anayasa'ya ykırılık iddisında bulunarak soruna çözüm bulmak için girişimde bulunulmuştur. Dava açmanın şartları sağlanmış, henüz dava açılamamıştır.

Keza, Avukatların cezaevinde görüşmelerini kısıtlamaya yönelik girişimlere karşı çıkılmış, bu konuda Ankara Barosu, Türkiye Barolar Birliği, Adalet Bakanlığı, Milli Savunma Bakanlığına başvurulmuş kamu oyuna gerekli açıklamalarda bulunulmuş ve ayrıca meslektaşlarımızın mahkemelerde, mahkemelere ve cezaevine giriş çıkışta karşılaştıkları güçlükler konusunda, anında müdahalelerde bulunularak keyfi uygulamalara engel olunmaya çalışılmıştır.

### **BARO VE DİĞER KİTLE ÖRGÜTLERİYLE İLGİLİ ÇALIŞMALARIMIZ :**

Ankara Barosu seçimlerine «Çağdaş Avukatlar Grubu» olarak ayrı bir listeyle girilmiş, Baro seçimleriyle ilgili çeşitli komisyonlar oluşturulmuş ve çalışmaları organize edilmiştir. İçerisinde yaşadığımız koşullar dikkate alınarak Demokratik Sol Avukatlarla ilkeli bir ittifak çerçevesinde ortak bir listeyle seçimlere girilmesi hususunda görüşmeler yapılmış, bu konudaki görüşlerimiz bildiriyle Ankara Barosu üyelerine iletilmiş ve destek bulmuştur. Ancak, daha önce seçimlerle ayrı ayrı giren, geçtiğimiz yıl yapılan seçimlerde birleşen Demokratik Sol Avukatların her iki kanadı, bu birleşmenin yarattığı sayısal avantajı dikkate alarak ve birlikte hareket etmenin gerekliliğine inanmıyarak özellikle de Türkiye Barolar Birliği ile ilgili kişisel hesapları nedeniyle (Bu grupları yöneten kişilerin) bizlerle ittifaka yanaşmamışlardır. Bunun üzerine yapmış olduğumuz teklifler ve gelişmeler bir bildiriyle tüm Ankara Barosu üyelerine duyurulmuştur. Bu ortamda girmiş olduğumuz Baro seçimlerinde son yıllarda aldığımız oyları koruduğumuz, ancak oylarımızda dikkate değer bir artış sağlayamadığımız gözlenmiştir. Ayrıca derneğimiz üyesi bazı arkadaşların seçimlerdeki disiplinsiz tavır-

ları dikkati çekmiş, diğer bir grup arkadaşın ise seçimlere gelmeyecek kadar olaya ilgisiz kaldıkları gözlenmiştir.

Türkiye Barolar Birliğinin, özellikle Başkanlık seçimini içeren Olağanüstü toplantısı öncesinde, Derneğimiz adaylardan Orhan Apaydın'ı destekliyeceğini açıklamış, bu konuda kendisiyle ilişki kurulmuş, Faruk Erem'in desteğini sağlamak için görüşmeler yapılmış, tüm Şubelerimize adayımızın kim olduğu ve bölgelerindeki Barolar Birliği delegeleriyle ilişki kurmaları için yazı yazılmış, bu yazıda ilişki kurmalarını istediğimiz delegelerin isimleri belirtilmiştir. Ayrıca delegeleri etkileyecek kişilerin Genel Kurulda hazır olmaları temin edilmiştir. Ancak, bütün bu çalışmalara rağmen, İzmir Barosunun ve delegelerinin son derece yanlış olan tavırları nedeniyle Başkanlık seçimleri kaybedilmiştir.

Diğer demokratik kitle örgütleriyle olan ilişkilerimiz ise, DİSK'in önderliğinde yürütülen Demokratik Kitle Örgütleri Platformunda yürütülmeye çalışılmıştır. Giriş bölümünde de belirttiğimiz nedenlerle bu çalışmalar zaman zaman duraksamaya uğramış, yeni organizasyonlara gidilerek plâforma katılacak örgüt sayısı 10 a indirilmiş ve bu örgütler içinde Çağdaş Hukukçular Derneği'nde yerini almış ve çalışmalara katılmıştır. Ayrıca başta TÖB-DER ve POL-DER olmak üzere tüm demokratik kitle örgütleriyle ilişkiler geliştirilmiş, bu örgütlerin eylemleri desteklenmiş, gerektiğinde kendilerine hukuki yardımlar yapılmış, diğer örgütlere ve meslek kuruluşlarına hukuki sorunlarının çözümünde yardımlarda bulunulmuştur. DİSK'in çağrılısı olarak İstanbul'a gelen Uluslararası İşçi Sendikaları Konfederasyonunu Avukatı olan iki görevli ile görüşmeler yapılmış, durum ve uygulamalar hakkında kendilerine gerekli bilgi verilmiştir.

Uluslararası Hukukçular Birliğinin, Swazi'de tutuklu bulunan bir Avukatın serbest bırakılmasına ilişkin Derneğimize yaptığı başvuruya bildirilen adreslere, serbest bırakılma isteğine ilişkin yazı yazılarak cevap verilmiştir. Çalışma sürecimiz içinde sayısız denecek oranda örgüt ve kişi tarafından Derneğimize yapılan hukuki görüş ve yardım isteği biçimindeki talepler, elden geldiği ölçüde karşılanmaya çalışılmış ve hemen hemen hiçbirisi cevapsız bırakılmamıştır.

#### **ÜYELERİMİZE YÖNELİK SALDIRILAR :**

Çalışma dönemimiz içerisinde, üyelerimizden Hasan Aydın, Ceyhan Can, Halil Sıkı Güllüoğlu, Mehmet Cengiz Görelî, Erdal Aslan, M. Emin Eren, Uğur Sevüktekin, Şakir Elçi ve Aytekin Olcay



uğradıkları faşist saldırılar sonucu öldürülmüş, Mehmet Öztürk, Halit Çelenk, Hürriyet Alpat, Orhan Küreci saldırıları yaralı olarak atlatabilmişlerdir. Üyelerimize yapılan saldırılar, basın toplantıları ve açıklamalarla şiddetle kınanmış, Avukatların can güvenliğinin sağlanması ve silah ruhsatı verilmesi konusunda girişimlerde bulunulmuş, Türkiye Barolar Birliği nezdinde avukatlara yönelen saldırılara karşı Türkiye çapında aktif tavır alınması için başvuru da bulunulmuş ve öneriler götürülmüştür.

Adana'da öldürülen üyemiz Ceyhun Can'ın ve Konya'da öldürülen üyemiz Aytekin Olcay'ın cenaze törenlerine katılmıştır.

Diyarbakır'da avukatlığını yaptığı bir kuruluşla ilgili toplantıya yapılan müdahaleyle görevi gereği ilgilenen ve bu nedenle de göz altına alınan üyemiz Ziya Acar'ın derhal serbest bırakılması için girişimde bulunulmuş, Doğu illerindeki Sıkıyönetim uygulamalarında göz altında bulundurma ile ilgili yasal süreye uyulmadığı ve kişilerin yasal dayanaktan yoksun olarak uzun süre gözaltında bulundurulmalarına ilişkin uygulama konusunda derneğimize yapılan başvurular, Türkiye Barolar Birliğine, ilgili Bakanlıklara iletilmiş, uygulamayı yapan Sıkıyönetim Komutanlığına başvurularak, bu işlemlere son verilmesi istenmiştir.

Öldürülen üyelerimizden Doğan Öz'ün ölümünün 1. Yıldönümünde anma toplantısı düzenlenmiş, toplantıya çok sayıda yurttaş ve hukukçu katılmıştır. Yitirdiğimiz üyelerimizin tamamını anma ve mücadelelerini yaşatma günü olarak bu toplantıların sürekli yapılması kararlaştırılmış, ikinci toplantı için Sıkıyönetim Komutanlığına başvurulmuş ancak komutanlıkça izin verilmemesi nedeniyle toplantı yapılamamıştır. Bu durum üzerine, basın toplantısı yapılarak durumun kamu oyuna iletilmesi düşünülmüş, faşist cinayet şebekelerince öldürülen yurtseverlerin, devrimcilerin ailelerinin de katıldığı bir basın toplantısı düzenlenmiştir.

Hukukçulara ve Hukuk Kurumlarına karşı yapılan bu saldırılar, hayatın her alanında faşist terör ve yılgınlık yaratmak isteğinde olan örgütlenmiş faşist cinayet şebekelerinin ve onların arkasındaki siyasi güçlerin eylemlerinin, hukukçular kesimine isabet eden kısmıdır.

Her gün birçok üyesi yargılanan ve mahkum edilen bu cinayet şebekelerinin, ülkede kargaşa ve terör yaratarak iktidarı ele geçirmek niyetinde oldukları, herkesce bilinmektedir. Demokrasi ve insanlık düşmanı olan kişilerin ve örgütlerin bu amaçla giriştikleri

eylemlerin, demokrat yurtsever hukukçular üzerinde yılgınlık değil, kararlılık yaratacağı inancındayız.

### **BASIN AÇIKLAMALARI :**

Derneğimiz, faşist cinayet şebekelerinin katliamlarına, özgürlüklere, Ülkenin bağımsızlığına, Anayasa değişikliği, İşçi Sınıfının kazanımlarına, Yasa Tasarılarına, Sıkıyönetim Askeri Mahkemelerine, Askeri ve Siivil cezaevindeki uygulamalara, üyelerimizin can güvenliğinin sağlanmasına, Yasa Tasarılarılarının anti-demokratikliğine, işkencelere, diğer demokratik Kütle örgütlerine ve meslek kuruluşlarına yönelen baskılara, karşı gerekli tepkiyi en kısa zamanda göstermiş, bu ve benzeri konularda, diğer demokratik kitle örgütleriyle beraber ve ayrı olarak yönetimimiz döneminde 95 adet Basın Açıklaması, 6 kez de basın toplantısı yapılmıştır.

Ancak bu arada şunu belirtmek isteriz ki, CHP ağırlıklı hükümet döneminde, basın, yukarıda belirttiğimiz tepkilere ve açıklamalara yeterince yer vermemiş, daha sonraki açıklamalarımız ve görüşlerimizin de bazıları, öğrenebildiğimiz kadarıyla gazeteler üzerindeki denetim nedeniyle yayınlanamamıştır. Bu durum bütün demokratik kitle örgütlerinin olduğu kadar, bızın de kamu oyunu aydınlatmaya ilişkin görevlerimizi yerine getirmede aksamalara neden olmuştur, ayrıca yukarıda belirttiğimiz çalışmaların bir kısmın yine bu nedenle kamu oyuna ulaştırılamamıştır.

### **SONUÇ :**

Değerli üyeler, olanaklarımız ölçüsünde yapabildiğimiz ve asla yeterli olamadığına inandığımız çalışmalarımızı sizlerin bilgisine ve eleştirilerine sunuyoruz.

Bu Genel Kurulun gündemindeki en önemli sorunun, çalışma raporunda belirtmeye çalıştığımız ve derneğimizin yeterli çalışma yapamamasının nedenlerinden ikisi olan mali sorunun çözümlenmesi ve şubelerin tüm üyelerin çalışmalara daha aktif ve inatlı olarak katılmalarının yollarının bulunması olduğu görüşündeyiz. Eleştirilerin ve önerilerin özellikle bu iki noktada yoğunlaştırılması ve sorunlara çözümler önerilmesi, yeni Yönetim Kurulunun çalışmalarında kolaylık sağlayacaktır kanısındayız.

Saygılarımızla,

**ÇAĞDAŞ HUKUKÇULAR DERNEĞİ**



**ÇAĞDAŞ HUKUKÇULAR DERNEĞİ**  
**HESAP RAPORU**

Toplam Gelir : 62.500.— TL

Toplam Gider : 60.000.— TL

Kasa : 2.500.— TL

Gelirlerin tümü yayın, üye ödenekleri ve bağışlardan sağlanmıştır.

**Önümüzdeki Hesap Dönemi İçin  
BÜTÇE TASLARI**

**Gelirler :**

|                     |                       |
|---------------------|-----------------------|
| 1 — Üye Ödentileri  | : 84.000.— TL         |
| 2 — Başılar         | : 56.000.— TL         |
| 3 — Yayın gelirleri | : 40.000.— TL         |
| <b>TOPLAM</b>       | <b>: 180.000.— TL</b> |

**Giderler :**

|                                                 |                       |
|-------------------------------------------------|-----------------------|
| 1 — Yönetim Giderleri                           | : 15.000.— TL         |
| 2 — Kira Giderleri                              | : 90.000.— TL         |
| 3 — Yayın Giderleri                             | : 20.000.— TL         |
| 4 — Personel Giderleri                          | : 30.000.— TL         |
| 5 — Aydınlatma, Temizlik<br>ve benzeri giderler | : 15.000.— TL         |
| 6 — Hukuk Yardımı                               | : 5.000.— TL          |
| 7 — Yolluk Giderleri                            | : 5.000.— TL          |
| <b>TOPLAM</b>                                   | <b>: 180.000.— TL</b> |